

Tekst inspraakreactie Statencommissie Overijssel d.d.
25/09/2024

Agendapunt: Vervolg inspraakbijeenkomst zon- en windbeleid

Inspreker: Wethouder Frank Niens, gemeente Tubbergen

Beste Statenleden van provincie Overijssel,

Mijn naam is Frank Niens, wethouder van de gemeente Tubbergen.

Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Onze gemeente heeft een **zienswijze** ingediend op de ontwerpversie van de Provinciale Omgevingsverordening. Deze zienswijze heeft betrekking op het feit dat de provincie de ruimtelijke kaders voor het realiseren van windenergie in onze gemeente **niet volgens onze gezamenlijke afspraken heeft doorvertaald**.

De gemeente en de provincie Overijssel zijn in de afgelopen jaren gezamenlijk opgetrokken om bij te dragen aan onze opgave in de energietransitie. Onze ambities zijn vastgesteld in de Regionale Energiestrategie Twente. Zoals afgesproken **draagt iedere gemeente** op die manier bij aan de doelen uit het landelijke Klimaatakkoord uit 2019.

Op 19 juli 2023 hebben Provinciale Staten besloten om **meer regie** te voeren op de ontwikkeling van windenergie. Enerzijds om de **doelen voor 2030** ook daadwerkelijk te halen. Anderzijds om **versnippering van windturbines** in deze provincie tegen te gaan. Ook is afgesproken dat de provincie rekening houdt met de uitgangspunten van de gemeenten, mits zij voor 31 december 2023 lokaal windbeleid hebben vastgesteld. Onze gemeenteraad heeft op **19 december 2023 ingestemd met ons lokale windbeleid**.

Wij vinden het begrijpelijk dat de provincie tussentijds ook beleid en uitgangspunten vaststelt en kunnen het ten zeerste waarderen dat de provincie openstond voor afspraken met de gemeenten over de programmering, waarbij de **opgave per gemeente** is vastgelegd. Ook hierin is nogmaals bekrachtigd dat de provincie rekening houdt met de uitgangspunten uit ons lokale windbeleid.

Op 18 januari 2024 heeft provincie Overijssel het Provinciale Programma Energiestrategie en het ontwerp Provinciale Omgevingsverordening ter inzage gelegd. Tot onze grote verbazing zijn hierin de zoekgebieden opgenomen voor windenergie in Noordoost Twente die **niet gelijk zijn aan de zoekgebieden** die zijn vastgesteld door onze gemeenteraad in december 2023. Terwijl wel afgesproken is dat de provincie rekening zou houden met het gemeentelijke windbeleid.

In het windbeleid van de gemeente is namelijk **een keuze** gemaakt voor gebieden waar windenergie te realiseren is. Als wij invulling aan **onze keuze** en in deze gebieden windenergie realiseren, dan kan de gemeente **voldoen aan de gestelde doelen** en jaarlijks 80 GWh duurzaam opwekken aan elektriciteit. De andere zoekgebieden heeft de gemeente geschrapt, omdat we **duidelijkheid aan de inwoners** willen geven waar wel of geen ontwikkeling van windenergie is toegestaan.

Voor het zoekgebied Langeveen – Manderveen heeft de gemeente de provincie gevraagd om het **bevoegd gezag over te dragen**. De provincie heeft vervolgens op 16 februari 2024 de projectaanvraag van Windpark Langeveen overgedragen. De gemeente heeft deze aanvraag getoetst aan het lokale beleid en de provinciale kaders. Uit zowel een **interne als een externe juridische toets van een advocatenkantoor** is gebleken dat de aanvraag niet voldoet aan de provinciale kaders en dat de ruimtelijke samenhang ontbreekt met de windturbines die in Duitsland zijn beoogd. Dit geldt voor de **vorm én de onderlinge afstanden** tussen de beoogde windparken.

Doordat deze aanvraag juridisch gezien, zeer waarschijnlijk zal stranden in een later stadium bij de Raad van State, hebben wij als gemeente besloten om dit risico niet te nemen. Wij vinden het ongepast om met de gelden van onze inwoners tijd, capaciteit en geld te investeren in een ontwikkeling, waarvan wij weten dat deze

procedure kwetsbaar is. Het gaat om **forse risico's en over grote geldbedragen**, die wij als gemeente niet kunnen en willen dragen.

Wij hebben de provincie gevraagd of zij ons **meer zekerheid** konden bieden voor wat betreft de ruimtelijke samenhang. De provincie is in de positie om dat te doen en kan de programmeringsafspraken doorvertalen in de ruimtelijke kaders. Wij betreuren het ten zeerste dat de provincie alle stappen met ons heeft kunnen zetten, alleen die laatste stap niet. Nu wordt **ruimtelijk gezien onvoldoende garantie** geboden om een initiatief zoals windpark Langeveen te laten voldoen aan nota bene de provinciale eisen. Op deze wijze kan de gemeente, maar ook de provincie niet voldoen aan de gemaakte afspraken.

Specifiek voor Langeveen zouden we in de omgevingsverordening een uitzondering willen zien voor een clustering van twee windturbines, conform het windbeleid dat door de gemeente is vastgesteld. Op deze locatie zijn niet meer dan twee turbines mogelijk en dit initiatief past daarom niet binnen de kaders van de concept Provinciale Omgevingsverordening waar een minimum van vier turbines wordt genoemd. De gemeente wil graag bijdragen aan de energietransitie en ruimte bieden voor het realiseren van deze twee windturbines. Hiervoor is een aanpassing in de omgevingsverordening noodzakelijk.

Ten aanzien van het Traktaat van Meppen, willen wij het volgende melden. Dit Traktaat regelt dat binnen 377 meter aan weerszijden van de landsgrens geen bouwwerken geplaatst mogen worden, behalve als de bevoegde gezagen in Duitsland en Nederland hier overeenstemming over hebben bereikt. De provincie Overijssel is bevoegd gezag en zou hierover met het Duitse bevoegd gezag, de Landkreis Grafschaft Bad Bentheim, een algemene afspraak moeten maken over de toepassing van het verdrag. Denk hierbij aan de afspraak die de provincie Groningen heeft gemaakt met Landkreis Emsland.¹ Omdat de provincie hierin niet haar verantwoordelijkheid neemt, wordt de gemeente Tubbergen geconfronteerd met de Duitse buurgemeente die deze turbines niet gerealiseerd wil zien binnen de zone van het Traktaat. Dit zet de verhouding tussen de buurgemeenten onder druk.

De gemeente is van mening dat zij binnen de kaders van het lokale windbeleid haar doelen voor de duurzame opwek van elektriciteit met 80 GWh per jaar kan realiseren. De gemeente wil dit nog altijd graag doen binnen de twee zoekgebieden uit het windbeleid. Deze zoekgebieden zijn tot stand gekomen na veel onderzoek en een zorgvuldig proces dat wij hebben doorlopen. De provincie heeft hiermee ingestemd in de programmeringsafspraken.

Beste provincie, neem nu ook de laatste stap en pas de kaders in de omgevingsverordening aan, zodat dit in lijn is met het lokale windbeleid. Wij zouden graag zien dat inwoners zoveel mogelijk zeggenschap hebben over ontwikkelingen in hun eigen buurt. Onze oproep is dan ook, beperk het aantal zoekgebieden in onze gemeente tot Langeveen – Manderveen en het energiegebied Almelo-Tubbergen-Twenterand. En zorg dat uw provinciale omgevingsverordening juridisch bestendig is tegen mogelijke bezwaren die beoordeeld worden door de Raad van State.

¹ Besluit Provincie Groningen van 28 maart 2023, besluitpunt 7: "GS stemmen in met de uitkomsten van de visie Nederlands Duits grenstraktaat. Het Grenstraktaat van Meppen is een verdrag uit 1824 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Hannover en regelt de Nederland Duitse grens. Om smokkel tegen te gaan is een bebouwingsvrije zone van 376 meter aan weerszijden van de grens ingesteld. Bouwen in de bebouwingsvrije zone is wel mogelijk volgens het grenstraktaat, maar alleen wanneer er, in het geval van de provincie Groningen, toestemming is van Landkreis Emsland. Om in de toekomst gesprekken over ontwikkelen in de bebouwingsvrije zone soepeler te laten verlopen hebben de provincie Groningen en Landkreis Emsland opdracht gegeven om een gezamenlijke visie te ontwikkelen over het omgaan met het bebouwingsverbod van het Meppener Grenstraktaat. Het resultaat van het project is dat er gebieden in de bebouwingsvrije zone zijn aangewezen waar beide landen niet bij voorbaat bepaalde ontwikkelingen willen uitsluiten. Verder zijn thema's zoals natuur, recreatie en toerisme in de grensregio onderzocht."